

The American Way

Farewell Rivera

Afscheid van de allerbeste

Voor veel Europeanen een onbekende, voor Amerikanen een ster van superformaat. Afgelopen 26 september nam Mariano Rivera op 43-jarige leeftijd na negentien professionele seizoenen afscheid van de honkbalsport. De beste relief pitcher ooit gooide die dag zijn laatste bal voor de New York Yankees, het team waarvoor hij zijn hele carrière speelde. Hij laat een karrenvracht aan records achter op zijn pad naar de Hall of Fame. Een eerbetoon aan een Cruyffiaanse grootheid.

Door Pieter Verhoogt

Mariano Rivera wordt op 29 november 1969 geboren in Panama City, maar groeit op in een klein, arm dorpje aan de Panamese kust. Mariano en zijn vriendjes zijn dagelijks op het strand te vinden, waar ze de tijd doorbrengen met voetballen of honkballen. Ze gebruiken kartonnen melkpakken als handschoenen, afgebroken boomtakken als knuppels en een stuk visnet met tape erom als bal. Op zijn twaalfde krijgt Mariano van zijn vader zijn eerste echte honkbalhandschoen.

Grote liefde

Hoewel hij met plezier honkbalt, is voetbal zijn grote liefde. Mariano droomt van een carrière als profvoetballer, maar ziet die droom vervliegen door een serie enkelblessures tijdens zijn middelbareschooltijd. Na het behalen van zijn schooldiploma gaat hij werken op de vissersboot van zijn vader. Het leven op zee valt hem zwaar en als hij in 1988 op zijn negentiende op het nippertje ontsnapt van een kapseizend schip en bovendien zijn oom verliest aan een vissersongeluk, houdt de jongen het varen voor gezien.

In hetzelfde jaar sluit Mariano zich aan bij een amateurhonkbalteam. In zijn eerste jaar bij de Panama Oeste speelt hij op de positie van korte stop (in het binnenveld). Maar wanneer in het volgende seizoen de pitcher van het team een slechte periode kent, biedt Mariano aan om hem te vervangen. Het werpen gaat hem zo goed af, dat twee van zijn ploeggenoten een lokale scout van de New York Yankees tippen.

De Minor League

Het jaar erna, in februari 1990, wordt Herb Raybourn benoemd tot directeur Latijns-Amerikaanse zaken van de Yankees. Raybourn herinnert zich Mariano Rivera. Als scout had hij de jongeman een jaar eerder al zien spelen als korte stop, maar toen was hij niet erg onder de indruk. Verbaasd over de positiewissel én nieuwsgierig vanwege de positieve verhalen besluit hij Rivera uit te nodigen voor een training. De atletische Rivera gooit, zonder ooit enige vorm van pitchertraining te hebben gehad, met gemak 85 tot 87 mijl per uur. Raybourn weet genoeg. Op 17 februari 1990 tekent Mariano Rivera zijn eerste profcontract. Hij krijgt een tekenbonus van 3.000 dollar. Rivera, die geen Engels spreekt, vertrekt naar Amerika om zich in

het minor league-systeem van de Yankees verder te ontwikkelen. Hij heeft last van heimwee en het feit dat zijn ouders geen telefoon hebben, maakt het er niet makkelijker op. Sportief gezien gaat het redelijk en geleidelijk werkt Rivera zich als startend werper op binnen de Yankees-organisatie. In 1992 gooit een blessure bijna roet in het eten. Rivera moet een operatie ondergaan en staat een tijdje buitenspel. In die periode houdt de Major League Baseball een zogenaamde *expansion draft*. De league wordt uitgebreid met twee teams en de nieuwkomers, de Florida Marlins en de Colorado Rockies, mogen voor spelers winkelen bij de overige teams. Deze krijgen wel de mogelijkheid hun meest talentvolle spelers buiten de *draft* te houden. Rivera wordt door de Yankees onbeschermd gelaten, maar de beide nieuwkomers tonen geen interesse. In 1994 maakt Rivera de stap naar Triple A (AAA), het een-na-hoogste niveau. *Baseball Magazine* tipt hem als negende op de lijst van grootste talenten in de Yankees-organisatie.

De Major League

Op 23 mei 1995 maakt Mariano Rivera zijn debuut in de hoofdmacht van de New York Yankees. Het is geen succes. Rivera gooit ruim drie innings en krijgt vijf punten tegen in een wedstrijd die eindigt in een 0-10 nederlaag. Na nog enkele teleurstellende optredens wordt de jonge werper teruggestuurd naar het AAA-team, de Columbus Clippers. De Yankees onderhandelen zelfs met de Detroit Tigers over het ruilen van Rivera voor werper David Wells. Maar dan gebeurt er iets gekks.

“I get the ball, I throw the ball, and then I take a shower”

Mariano Rivera

Terwijl hij nog last heeft van een pijnlijke schouder, gooit Rivera voor de Clippers een indrukwekkende wedstrijd. En wat nog opvallender is, zijn worpen halen snelheden van 95 tot 96 mijl per uur, zo'n zes mijl per uur sneller dan zijn normale gemiddelde. De gelovige Rivera vermoedt dat hier de hand van God aan het werk is. Gene Smith, general manager van de Yankees, gelooft de verhalen eerst niet, maar nadat hem is verzekerd dat de meetapparatuur in orde is en dat scouts van andere teams dezelfde snelheden hebben

▲ Mariano Rivera, de nummer 42 van de New York Yankees, wordt omhelsd door medespelers Andy Pettitte en Derek Jeter wanneer hij voor de laatste keer in zijn carrière wordt gewisseld in de wedstrijd tegen Tampa Bay Rays op 26 september 2013, thuis in Yankee Stadium.

gemeten, beëindigt hij onmiddellijk de onderhandelingen met de Tigers. Na nog enkele promoties en degradaties is het management van de Yankees ervan overtuigd dat Rivera het best tot zijn recht komt als relief pitcher, een werper die het werk overneemt als de startende pitcher na zes of zeven innings zijn werk heeft gedaan. In die rol wordt hij definitief toegevoegd aan de hoofdmacht.

In het seizoen 1996 wordt Rivera vooral gebruikt als set-up pitcher, iemand die de zevende en achtste inning overbrugt totdat de gespecialiseerde closer de laatste inning voor zijn rekening neemt. John Wetteland is dat seizoen de closer. Mede dankzij dit duo hebben de Yankees dat seizoen een winst-verliesrecord van 70-3 wanneer zij na zes innings op voorsprong staan.

Rivera imponeert in zijn nieuwe rol en leert veel van Wetteland, die hem de fijne kneepjes van het vak bijbrengt. Rivera vestigt een clubrecord voor het aantal keren drie slag in een seizoen en op 17 mei 1996 boekt hij zijn eerste officiële save, als hij voor het eerst een Yankees-voorsprong tot het eind van de wedstrijd verdeelt. Mede dankzij een voortreffelijke Rivera sluiten de Yankees het seizoen af met winst in de World Series.

De cut-fastball

Het succes van Rivera is voor de leiding van de Yankees reden om Wetteland aan het eind van het seizoen geen contractverlenging aan te bieden. Mariano Rivera is nu hun vaste closer. In die rol weet hij in 1997 43 van de 52 save-kansen te benutten. Belangrijker is dat Rivera halverwege het seizoen een nieuwe worp toevoegt

aan zijn repertoire, dat tot dan toe eigenlijk vooral bestaat uit zijn fastball. Tijdens een warming-upsessie met een teamgenoot ontdekt Rivera spelenderwijs de cut-fastball. Deze worp scheert op het laatste moment, vlak voor hij bij de slagman arriveert, scherp zijwaarts. Het traject is vergelijkbaar met dat van een zogenaamde slider, maar de cut-fastball wordt harder gegooid en is daardoor nog lastiger te slaan. Met zijn lange vingers en soepele pols beheerst Rivera de worp beter dan wie ook, en de slagmensen hebben geen antwoord op zijn nieuwe wapen. Topslagman Jim Thome noemt Rivera's cut-fastball *“the single best pitch in the game”*. De cut-fastball wordt Rivera's handelsmerk. Meer dan tachtig procent van zijn worpen zijn cut-

te verlengen. De partijen komen uit op een vierjarig contract ter waarde van 39,99 miljoen dollar. Omdat Rivera op hoog niveau blijft presteren, wordt zijn contract na de vier jaar met twee jaar verlengd voor een bedrag van 21 miljoen dollar. Er volgen nog diverse contractverleningen, waaronder een driejarige deal voor 45 miljoen dollar in 2007 en een tweejarig contract van 30 miljoen dollar in 2010. In totaal zal Rivera over zijn hele carrière bij de Yankees zo'n 170 miljoen dollar aan salaris opstrijken.

Ondanks een aantal blessures loodst Rivera elk jaar weer enkele tientallen winstpartijen in veilige haven. Regelmatig zijn er mijlpalen te vieren. Op 28 juni 2009 wordt hij de tweede pitcher die het aantal van 500 saves behaalt. In 2010 worden Rivera en zijn teamgenoten Derek Jeter en Jorge Posada het eerste trio in alle professionele sporten (MLB, NBA, NFL en NHL) dat zestien jaar lang samen voor hetzelfde team uitkomt.

Aan het eind van het seizoen 2010 neemt Trevor Hoffman afscheid van de honkbalsport. Met 601 saves is Hoffman op dat moment recordhouder onder de closers, maar Rivera zit hem met 559 op de hielen. Op 19 september 2011 is het zo ver. Met een save tegen de Minnesota Twins wordt Mariano Rivera de nieuwe recordhouder.

Persoonlijk afscheid

Het seizoen 2012 begint dramatisch. Na nog geen tien optredens loopt Rivera tijdens een wedstrijdvoorbereiding een ernstige knieblessure op die het einde van zijn seizoen betekent. In de media wordt drifdig gespeculeerd dat dit het einde is van de lange carrière van de 43-jarige speler. Rivera wil zijn loopbaan echter niet op zo'n manier afsluiten. Na afloop van het seizoen, nog midden in zijn revalidatie, tekent hij voor 10 miljoen dollar een eenjarig contract.

Op 9 maart 2013, nog voor het seizoen begint, kondigt Mariano Rivera aan dat dit negentiende seizoen zijn laatste wordt. Hij had zich voorgenomen om waardig afscheid te nemen van de honkbalsport. Het verbaast niemand dat Rivera, die door werkelijk iedereen wordt geprezen en gerespecteerd om zijn combinatie van klasse en nederigheid en respectvolle omgang, daaraan een geheel eigen invulling geeft. Voor aanvang van het seizoen vraagt hij de Yankees om bij elke uitwedstrijd afspraken voor hem te maken met de mensen die bij de tegenstander, anoniem, achter de schermen werken. Rivera wil in elke stad persoonlijk afscheid nemen van de clubhuisbeheerders, de kaartverkopers, de schoonmakers. Waar elke club een afscheidsceremonie voor hem organiseert, wil Rivera zelf de honkbalwereld bedanken. “Ik vind het belangrijk om de mensen te ontmoeten die het honkbal maken tot wat het is. Zij hebben mij meer gegeven dan ik hen.”

De afscheidstournee van Rivera is indrukwekkend. Waar hij komt volgen, ondanks de tussenstand in de wedstrijd, staande ovaties, ceremonies en cadeaus. Een opvallend gebaar: Hard Rock Cafe verwijderd ‘Enter Sandman’, het lied waarmee Rivera altijd het veld betreedt, uit al zijn filialen, behalve in het restaurant in het Yankee Stadium. Op 22 september 2013 organiseren de Yankees een vijftig minuten durende

fastballs en menig slagman breekt zijn houten knuppel doormidden wanneer hij de bal verkeerd raakt. Ryan Klesko van de Atlanta Braves breekt tegen Rivera eens drie knuppels in één slagbeurt.

Mijlpalen

Mede dankzij Rivera domineren de Yankees de periode rond de eeuwwisseling. In 1998 noteert Rivera 36 saves uit 41 kansen en wint het team verdeeld over de reguliere competitie en de play-offs een recordaantal van 125 wedstrijden. In de volgende jaren komt de closer tot respectievelijk 45 saves (uit 49 kansen), 36/41, 50/57, 28/32 en 53/57. Rivera is de koning van de negende inning. Scoren tegen hem is vrijwel onmogelijk. Slagmensen zijn al blij als ze bij Rivera een honkslag of een vrije loop weten los te peuten. De meesten gaan met drie slag aan de kant of raken de bal zo slecht, dat zij een eenvoudig rollertje produceren en uitgaan op het eerste honk. Drie slagmensen volstaan meestal voor Rivera om de klus te klaren. Steeds meer groeit bij tegenstanders het besef dat zij tegen de Yankees in feite geen negen, maar slechts acht slagbeurten hebben. Teamgenoot Alex Rodriguez merkt in dat verband op dat Rivera de enige speler is die de uitkomst van een wedstrijd vanuit het clubhuis kan beïnvloeden. “Al vanaf de vijfde inning is zijn invloed merkbaar. Dan gaan teams forceren, omdat ze weten dat Mariano ze aan het eind geen kans geeft.”

In 2000 tekent Rivera een nieuw, tweejarig contract met de Yankees voor een bedrag van 7,25 miljoen dollar per jaar. Al na een jaar besluit de club uit de Bronx om het contract open te breken en

The American Way

Vervolg van pag. 15

afscheidsceremonie. Daarbij wordt Rivera's nummer 42 officieel 'retired'. Het bijzondere hierbij is dat Rivera de enige speler is die nog met dit nummer speelt nadat MLB het nummer in 1997 uit de roulatie nam ter ere van Jacky Robinson, de eerste Afro-Amerikaanse speler in het professionele honkbal. Omdat Rivera het nummer toen al droeg, mocht hij er tot het eind van zijn carrière mee blijven spelen.

Vier dagen later, tegen de Tampa Bay Rays, beklimt Rivera voor het laatst de pitchersheuvel van Yankee Stadium. Halverwege de negende inning krijgt hij onder een staande ovatie zijn verdiende publiekswissel. Met toestemming van de

scheidsrechters komt niet coach Joe Girardi hem van de heuvel halen, maar zijn maatjes Derek Jeter en Andy Pettitte. Zelfs de altijd stoïcijnse Rivera kan dan zijn tranen niet meer bedwingen. Het applaus houdt vier minuten aan. Maar uiteindelijk gaat de wedstrijd verder. De beste closer aller tijden heeft zijn carrière afgesloten. Een carrière die volgens Rivera niets bijzonders inhield. *"I get the ball, I throw the ball, and then I take a shower."* ●

Pieter Verhoogt is directeur van sporteconomisch adviesbureau Sport2B (www.sport2b.nl). Hij is tevens gastdocent sporteconomie aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.